

FÉBÉ

Fényugár

Evangéliumi hitébresztő és hímélyítő folyóirat

Felelős szerk.: Gáncs Aladár ev. lelkész. Laptulajdonos: „Fébé” Ev. Diakonissza-Nőegylet
Megjelenik 1-én és 15-én. Előfizetési ára félévre 27000 K, többes küldésnél 24000 K

ORSZÁGOS

EVANGÉLIKUS *

KÖNYVTÁR

A Szentírás célja.

János evangéliuma 20. részének 31. versében olvassuk a következő mély jelentőségű szavakat: „Ezek pedig azért irattak meg, hogy higyjétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek fia, és hogy ezt híven életetek legyen az ő nevében.”

Istennek Lelke tehát nem azért iratta meg a szent-írók által a Bibliát, hogy ez csak kíváncsiságunknak, vagy érdeklődésünknek kielégítésére szolgáljon, hanem azért, hogy *hitet ébresszen bennünk, hitet Istennek egyszülött Fiában, a Jézus Krisztusban.*

Hogy ez a hit milyen természetű, mi ennek a lényege, azt is megmondja az idézett bibliai hely. Nem pusztá elhívése felsorolt tényeknek, nem csak értelmünkbe és emlékező tehetségünkbe való beraktározása bizonyos eseményeknek és történeteknek, hanem *élet*, amely lelkünkben hat és munkálkodik, amely ujjászül és átformal. Ennek a hitnek a felébresztése és táplálása a Szentírás célja, ezért iratott meg.

Olvasod-e a Bibliát? S úgy olvasod-e, hogy az a maga célját elérhesse a te lelkedben? Nem úgy olvasod-e, hogy fölé helyezed magadat s bírálgatod, nyirbálgatod vagy kiegészíted, ahelyett, hogy alávetnéd magadat, mint felsőbb tekintélynek s elfogadnád úgy, a mint meg van írva. A bibliaolvasásnak csak ez az utóbbi módja a helyes és eredményes bibliaolvasás, csak így végezheti el a Szentírás a maga munkáját a te lelkedben, a te életedben. S tudod-e, hogy ha el nem végezheti, akkor nincs életed, nincs összeköttetésed Istennel, akkor halálnak és kárhozhatnak martaléka a tested, a lelked.

Bőjti napokat élünk, közeledik a nagyhét, mint emlékeztető jel a világtörténelem s az Isten országa történetének legnagyobb horderejű eseményére, Jézus Krisztus kereszthalálára. Vedd elő a Bibliádat s próbáld tanulmányozni ennek a hétnek történetét mind a négy evangéliumból. Kezdd a Máté evangéliumát a 26. résznél, a Márkét a 14. résznél, a Lukácsét a 22. résznél, a Jánosét a 18. résznél, s olvasd mindegyik evangéliumot végig. De olvasd úgy, hogy lelkedet buzgó imádkozással, alázatos készséggel alkalmassá tedd az olvasott ige befogadására. Engedd az ígét hatni a lelkedre. Ne engedd, hogy más befolyások elmosssák ezt a hatást. Ragadd meg, tartsd meg, amit az ige mond. Ha bűneidet fedi fel, tégy bűnvallást. Ha elhatározásra indít, határozz. Határozz a Jézus elfogadása és követése mellett. Ilyen nagyhét után ujjongva énekelheted majd: „Jézus él, én is élek!” Adjon Isten neked ilyen husvétot.

Vargha Gyuláné.

LEVELEK A BIBLIA MELLŐL

Kedves Néném! Nagy örömmel vettem — bár rövid — levelét. Ez már helyes! Nem okoskodni, nem méltatlankodni, nem összehajszolni minden mende-mondát a „hívők-ről”, hanem elcsendesedni, egy bizonyos dolgot vizsgálni s arra nézve kérdezősködni!

„Mit jelent a Jézus vére?” Azt hiszem Magyarországon nem sokan kérdezték még ezt levélben, de tudom, hogy az angyalok ajkán új mosoly fut végig odafenn, ha valahol valaki alázatosan és a Lélekre figyelve a Jézus vérének jelentőségét tudakolja. Ne tessék gondolni, hogy mindent el tudok mondani róla. Megkísérlek azonban pár szót arról, hogy én magam mint jutottam hozzá.

Arról az időről nem sokat tudok, amikor még nem törődtem vele. De egész bizonyos, hogy számát elhagyhatta nem egy Jézus véréből pirosuló ének, anélkül, hogy gondolataim megálltak volna nála. Később hallottam túlzóknak nevezni azokat, akik sokat beszélnek a Jézus vérééről. Rám azonban a vádoltak közül azok, akikkel épen én találkozám, nem tették azt a visszariasztó benyomást, mint a rajongók. Inkább valami szelid irigység volt rajtam, hogy nekem sohasem lehet olyan őszintén örömömmé és tulajdonomná az Úr Jézus vére, mint nekik, s mintahogy gondolatai már korábban nekem is azzá váltak. Lemondón hallgatva mentem át azoknál a helyeken, ahol egy-egy ének a Jézus drága vérééről ujjongott, mint egy világ előtt, mely szájomra sohasem fogja kapuit megnyitni. Pedig akkor már közel volt az Úr Jézus sebének széléhez az a csepp, mely teljes erejével rám akart csordulni.

Hogy is volt csak? Mindjobban kezdett foglalkoztatni a saját bű-

nöm. Isten megengedte, hogy bűneimet azzal a valósággal érezzem át, amellyel már régen kellett volna, de amelyet eddig hiába erőltettem. Elém meredezett a multamból különösen egy s minél jobban fájtak a bűneim, annál jobban megértettem, hogy a Jézus vérének nagy értelme van. Feltűnt az is, hogy mindazoknál, kiket Isten országában nagy dolgokra használhatott, a Jézus vére állott a központban s viszont, ahol elhanyagolták az Úr Jézus véréből kifolyó életet, ott sem a nagy szervezkedés, sem a szellemi tehetségek művelésének fokozása nem tudta előbbre juttatni az egyházak ügyét.

Nem világosodott azonban meg egyszerre előttem az Úr Jézus vérének minden ereje. Már éreztem, hogy a multammal szemben csak az ő vérének lehet bűnmosó ereje, s az efelett való nagy örömben eleinte nem is vettem észre, hogy nemcsak a multamat, de a jelenemet illetőleg is, szinte pillanatról-pillanatra: most is... most is... igénybe kell vennem a Jézus vérére. Így fejtheti ki azt az erejét, melyről az öregedő János apostol — ki tudja mennyi tapasztalat után ekkép ír: „Jézus Krisztusnak, az Ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.” Jól látom, hogy erre a megértésre s az Úr Jézus vérén való ezen új örvendezésre sohasem jutottam volna el, ha komolyan nem vettem volna Istennek azon akaratát, mely Pál apostol szerint a mi szentté lételünk. Nemcsak bűnmosó lúg a Jézus vére, hanem olyan, mint a lehulló függöny a szentély nyílásán, nem engedi, hogy a benne rejtőzőhöz odaférfközhessék a szenny.

Közelednek a nagyhét napjai. Jókora tetszett a Jézus vérére kérdezni. Ide írok róla hét ígét.

Minden napra egyet. Boldog lennék, ha megírná Kedves Néném, melyik ragadja meg legjobban a lelkét: János 6, 53. Jelen. 1, 5. I. Péter 1, 18—19. Máté 26, 28. Zsidók 9, 12. Kolosse 1, 20. János 6, 54—56.

A felhőoszlop.

Egy ausztriai diakonissza-testvér nemrég megjelent költeményes füzetéből.

*Ne félj, hisz útadon veled,
Mint felhőoszlop, Istened!
Nappal előtted Ő megyen,
Fénylő tűzoszlop éjjelen.*

*Menj hát előre! — hogyha jelt
Ad Istened, szavát figyeld;
Ha Ő megnyugszik, csöndbe' légy;
Kezed kezében — s ez elég.*

*Veled van Ő! — örvendj szegény!
Ki eddig hordott szent ölén,
Vezet s elúzi bánatod,
Míg szent orcáját láthatod.*

Ford. Czékus Kálmán.

Isten akarata.

Egy megsezentelt életű keresztyén súlyos betegen feküdt. Barátja azt kérdezte tőle: „Mit választanál, ha Isten reád bízna a választást: gyógyulást-e, hogy tovább élj és tovább munkálkodjál itt a földön, vagy fölszabadulást, hogy mindörökre az Úrnál lehess?” A beteg így válaszolt: „Visszaadnám a választást Istennek, s azt mondanám: Válassz Te, legyen meg a Te akaratom.”

*

A hívő ember élete nagyszámú kicsiny dolgokból van összetéve. Minden nap meghozza a maga kicsiny próbáit, s ha megpróbáljuk, hony mindezekben a magunk ereje és bölcsessége által álljunk meg, akkor igen gyakran megszégyenülünk. De ha ellenkezőleg, mindent Istenre bízunk, akkor Ő támogatni fog, útunkat megvilágosítja, s életünk boldog élet lesz. Müller György.

Egy róm. kath. magyar főúr halála a 17. században.

Szalárdi János, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem titkára érdekes följegyzéseket hagyott hátra kéziratban az akkori időkből. Ezeket a kéziratokat „Siralmas magyar krónika” cím alatt br. Kemény Zsigmond gyűjtötte össze és adta ki 1853-ban. Ebből a munkából közöljük a következő följegyzést:

Ugyanezen 1648-ban, november 3-án, a becsületes öreg úrnak is, tekintetes, nagyságos, ruszkai Kornis Zsigmondnak radnói házában történt szomorú halála nem kevésbé újította vala a szegény haza szomorúságát; a ki halála óráján, gyónása után, a páter biztatására azt mondta: „nem az üdvözült szentek — úgymond — páter, hanem az én Uram Jézus Krisztusom, aki keserves kínokat szenvedett a magas keresztifának az oltárán az én bűneimért, ő jöjjön el, ő jöjjön és vegye magához az én bűnös, szegény lelkemet! Mert csak egyedül ő a szabadító, ő adta magát a keserves kínokra és a szörnyű halálra az bűnös emberi nemzetért, és ő benne engedtetett meg az Atyaisten haragja, s csak egyedül ő a szabadító.” És hogy valamig a lélek belőle ki nem múlt, magában is nagy buzgó fohászokodásokkal, mind csak azt a Jézus Krisztust hívta, kiáltotta volna, lelkének szent kezeibe való vételére, és úgy is nagy szépen mult volna ki, mint ezt belső becsületes szolgálai hitelesen referálták.

Gondolatok.

Ahol a Megváltó bevonulhat egy szívbe, ott a gyenge idegek erősekké lesznek; az, hogy az idegek fölizgatódnak, legtöbbször az ő-embertől ered.

A Jézusért való szenvedések megdicsőítenek, a bűneink miatt valóok fájdalmat okoznak. Trudel D.

KÜLMISSZIÓ

Isten kegyelméből úgy alakult a politikai helyzet, hogy a német misszionáriusok visszatérhetnek elhagyott munkamezőikre. Ez nagy örömet jelent mindenütt, elsősorban a missziói munkások körében, de a benszülőttek között is.

Malabárból (Elő-India) írja egy misszionárius: Ha azt mondom, hogy „nagy örömmel” fogadtak bennünket, ez csak halvány fogalmat nyújt arról a szeretetről és ragaszkodásról, amellyel minden oldalról találkozunk.

Egy öreg házaspár derék fiával együtt eljött és szíve mélyéből tett bizonyosságot arról, mily nagy az örömük és hálájuk visszatérésünkön. A törődött öreg asszony megmutatta könyökein és térdein a megkeményedett bőrt és megjegyezte, hogy ezek a bizonyosságai arra, mily sokszor imádkozott arcára borulva visszajövetelünkért. „Semmit sem kívánunk tőletek, — mondották ezek az emberek, — „csakhogy megint itt vagytok.”

Enderlin úr a „Sudan-Pionier” misszionáriusa így ír: Megint Assuanban! — Álomkép-e ez csupán, vagy valóság? — Szabad újra munkálkodnunk a régi, jól ismert helységeinkben, épen úgy mint 10, sőt részben 20 év előtt! Ki gondolta volna ezt még néhány hónappal ezelőtt, amikor úgy látszott, hogy minden a hátrányunkra dől el? — Hogy valóság mindez, azt nemcsak abból látjuk, hogy házainkból, mint megnyílt sírokból, szabad eltávolítanunk a romlott levegőt és a szemetet, hanem különösen megláthatjuk a körülöttünk élő embereken: núbiaiakon, ababdeszeken, bisárokon, arabokon és keresztyéneken, akiknek üdvözléte nap-nap mellett szinte véget sem akar érni. Nem győzik ismételtlen hangoztatni, hogy visszatérésünk-

ben egy pillanatil sem kételkedtek és hogy örömük most igazán őszinte, szívből jövő. Ha úton vagyunk, a benszülőttek megállnak, kérdőleg reánk néznek, végigfürkésznek, hogy személyazonosságunkban csakugyan nem kell-e kételkedni, — azután hirtelen felénk sietnek, hogy a viszontlátást ünnepelhessék és a régi barátságot felújítsák. Egyesek, mint öreg barátunk F. A. ... seik, nem tudták visszatartani örömkönnyeiket.

Nagyon szives volt az üdvözlés Darauban, ahol a férfiak már másfél év előtt is nyakunkba borultak. Megtörtént, hogy egyik ismerősünk a borbélyüzletből látott meg és szappanhabbal az arcán kiszaladt, hogy leggyengédebben megöleljen.

A „Sudan-Pionier Mission” különösen közel áll hozzánk. Egyesületünk elnöke és diakonisszaházunk főnöknője a világháború kitöréséig pár éven át ebben a misszióban dolgozott s most is a szudáni munkával van legszorosabb kapcsolatban. Egyesületünk ezt a munkát imáin kívül adományával is támogatja s adományokat e célra, valamint általában külmisziói célra szivesen továbbít.

Husvételi levelezőlapok, mondások és keresztek

nagy választékban kaphatók az anyaházban

Kiadóhivatal: Piliscsaba—Klotildtelep.

A kiadásért felelős: Pauer Irma, diakonissza főnöknő.

„Fébé” Ev. Diakonissza Anyaház Nyomdájának nyomása, Piliscsaba — Klotildtelepen.

Felélős vezető: Fekete Géza.

Tudakozzátok az Írásokat!

Vezérfonal a Biblia olvasásához.

Apr. 1. Luk. 22:24–38. Milyen testi gondolkozásúak még a tanítványok is! Közvetlenül az Úr Jézus áldozati halála előtt, melyre pedig olyan világosan reámutat az utolsó vacsora alkalmából, még az elsőség fölött tudnak versengeni! Mily nehezen értik meg a dicsőséghez vezető utat, amely a megalázkodás és a szolgálat! Ezért talál a sátán bennök még mindig olyan pontokat, amelyekbe belékapaszkodhatnak. Még Péternek is meg kell rostálattania önmagában való bizakodása miatt.

Apr. 2. Luk. 22:39–54. A harc legnehezebb részét itt vívja meg az Úr Jézus a Gecsemáné kertben. Neki, a tisztaságnak és szentségnek magára kellett vennie a világ bűneinek a terhét; Neki, az élet Fejedelmének keresztül kellett mennie a halál sötét völgyén. Hogy a harc milyen nehéz, azt a 44. vers mutatja. S mily szomorú, hogy a tanítványok most is alusznak! S a tanítványok közül kerül ki az áruló! De Jézus itt sem gondol megtorlásra, csak gyógyításra. (51. v.) Ő a sötétség hatalmának órájában is világít.

Apr. 3. Luk. 22:55–65. Így kellett Péternek megtapasztalnia a sátán erejét és a maga gyengeségét! Az „erős” tanítvány megtagadja az Urat egy gyenge szolgálóleány előtt. De Péter megtagadása nem azonos a Júdás árulásával, Péter „jóhiszeműleg” cselekszik, csak az a baj, hogy a maga erejében, a maga jószágában hisz. S ezért meg kell szégyenülnie, össze kell törnie. S elég erre egy tekintet a Mester szeméből. Oh Isten gyermeke! sohase kerülöd a Jézus tekintetét, hanem keresd azt mindig, hogy ha megbotlanál, azonnal helyreigazítson. Egy percig se tűrj lelkiismereteden árnyat, hanem vidd azt azonnal az Ur elé.

Apr. 4. Luk. 22:66–23:12. Jézust egyik ellenség a másikhoz küldi, s akármennyire távol állnak is máskülönbben egymástól, sőt akármennyire gyűlöltek is egymást, a Jézus ellen való gyűlöletben megértik egymást, eggyé lesznek. Pilátus és Heródes csak ezen a talajon tudnak barátokká lenni. S mi a fővád? Az, hogy Jézus az Isten fia, hogy Jézus Király. Ezt nem tudja elfogadni a gögös emberi szív.

Apr. 5. Máté 21:1–9. A virágvasárnap jelentőségét talán úgy értjük meg legjobban, ha példázatnak vesszük ennek a napnak a történetét. A példázat igazi értelme akkor lesz szemmeláthatóvá, mikor majd az Úr Jézus tényleg az ő teljes királyi dicsőségében fog megjelenni, úgy hogy meg kell azt látni mindenkinek, s meg kell előtte hajolni minden térdnek. De örvendezni akkor csak azok fognak,

akik már az ő egyszerű, alázatos formájában is meg tudták látni benne a nagy Királyt.

Apr. 6. Zsolt. 92. Isten dicséretével kezd-e te minden reggel a napot? Megpróbálsz-e belemélyedni az ő mélységes gondolataiba? Vagy olyan vagy mint a balgatag ember, aki nem érti meg őket? Talán irigykedel is a gonoszok szerencséjére, nem gondolván meg, hogy azok elvesznek? Vesd el az ilyen gondolatokat, s engedd, hogy az Úr kegyelme úgy áthassa a lelkedet, hogy magadévá tessed az ő ígéreiteit. (13–16. vers.)

Apr. 7. Luk. 23:13–25. Mily borzasztó, hogy mikor az emberek választás elé állítatnak, akkor nem Jézust választják, hanem Barabbást. Ezt olvasva talán sokan megborzadnak s azt gondolják, hogy ők erre nem lettek volna képesek. S meg sem gondolják, hogy Jézust választani annyi, mint az önmegtagadásnak, a keresztnek az útját választani, Barabbást választani pedig annyi, mint a bűnt és az önmagunk életét választani. S ha így nézzük a kérdést, hányan választják ma is Jézust? S mennyien vannak Pilátusok is, akik látják, felismerik az igazságot, s mégis az elveszett tömeggel tartanak?!

Apr. 8. Luk. 23:26–38. Odáig ma is sokan eljutnak, hogy egy-egy megható prédikációt halva a Jézus szenvedéseiről, könnyeket hullatnak, de odáig, hogy meglassák, hogy nem Jézust kell sajnálniuk, hanem önmagukat, már sokkal nehezebben tudnak eljutni. Az ilyeneknek is szól Jézus imádsága, mert el vannak vakulva. Nagyon jószívűeknek, vallásosoknak gondolják magokat, mert néha-néha elérzékenyülnek a templomban, s nem látják, hogy mindennapi életökkel, önmaguknak és a világnak a szeretetével tulajdonképpen ők is keresztre feszítik Jézust. Ki való oda a keresztfára? ezt lásd meg oh, emberi lélek, mert ha Jézus nem, akkor te, aki helyett ő ott függött, s akinek számára a Jézus keresztje halálos ítélet!

Apr. 9. Ján. 13:1–15. Valjon a te keresztényiséged nem csak szép szavakból, kegyes érzelmekből áll-e? Kész vagy-e a legalacsonyabb szolgálatra is, mint a te Mestered? S kész vagy-e mindennek előtt arra, hogy elfogadd a magad számára az Úr Jézus szolgálatát, elismerve, hogy tökéletes, alapos megtisztíttatásra van szükséged az ő véreben, mert emberi természet mindenestől megromlott, semmi jó sincsen benned. S ha ezen az alapos megtisztíttatáson átmentél, akkor is szükség van a Jézus folyvást tisztogató kegyelmére. Ha ennek nem veted magadat alá, nincsen ő hozzá semmi közöd.

Ápr. 10. Ján. 19:17—30. Jézusnak a kereszten kiejtett hét szava közül itt hármat olvasunk. Egyik a gondoskodó szeretet szava, amellyel anyjának és a kedves tanítványnak sorsát szíven hordozza, a másik a testi kínna, de egyuttal a lelkek megmentése után sóvárgó lelki fájdalomnak szava, a harmadik a nagy diadalkiáltás, amely a te üdvösségedet, az én üdvösségemet, mindnyájunk üdvösségét jelenti. Igen, „elvégeztetett” a váltság munkája, erre a fundamentumra állhatunk reá alázatos bűnbánattal, bízó hittel, élő reménységgel.

Ápr. 11. Luk. 23:47—56. „Hogyha önlétkét áldozatul adja, magot lát.” (És. 53:10.) Ime a próféta jóslata milyen hamar beteljesedik. Az első mag: a pogány százas, s őt követi egy egész sokaság. Az elvégzett váltság meghozza a maga gyümölcsseit, a hitetlenek megtérnek, s a hívők is világosabb tudatára jutnak annak, hogy kiben hittek, s nagyobb bátorsággal mernek hitükről bizonytságot tenni, s a Megváltó Jézusnak szolgálni. Példa reá arimathiai József s a Jézust követő asszonyok.

Ápr. 12. Márk 16:1—8; Máté 28:1—10. A te hitetlenségednek követ elhengerítette-e már a Szent-Lélek Jézus sírjának szájától? Hiszed-e, tudod-e, hogy ő feltámadt. Odajárultál-e már alázatos bűnbánattal a Golgothán teértd megfeszített Megváltóhoz? Kerested-e szívednek teljességéből a megfeszített Jézust? Mert ha még nem, akkor egészen természetes, hogy feltámadásában kételkedel. Akkor még van

okod félni. Gondolkozzál a Máté 28:5. versen!

Ápr. 13. Luk. 24:13—35. Miért nem tudta ez a két tanítvány mindjárt elhinni, mikor meghallotta, hogy Jézus feltámadt? Mert nem ismerték jól az Írásokat, vagy legalább nem gondolkoztak igazán komolyan azoknak az értelmén. A mi számunkra sokkal teljesebb Írás van készen, az egész Biblia, ó- és újtestamentum. Ismered-e a Bibliát? S gondolkozol-e komolyan az értelmén? S ha a szíved gerjedezik az Isten igéjének az olvasásánál, vagy hallásánál, nem enged-e ezt elmúlni, mint tűnő érzelmi felhevülést, ahelyett, hogy alászállnál a saját bűnös szíved mélyére, s a megfeszített és feltámadott Jézus kegyelmének mélységeibe? Ne légy balgatag, restszívű!

Ápr. 14. Luk. 24:36—53. „Szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megíratnak.” Vagyis: „Az ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak,” ezt mondja az Úr Jézus. Az Isten igéjének igazsága megdönthetetlen, s aki hallja azt s nem enged neki, nem hisz benne, azt „ez a beszéd fogja majd kárhoztatni az utolsó napon.” (Ján. 12:48.) Itt is az Úr Jézus mondása fog teljességbe menni, hogy sok pogány fog felállani az ítélet napján és kárhoztatni a keresztényeket, hogy míg ők a lelki sötétségnek nagy messzeségeiből eljöttek, hogy megismerjék Jézust, addig a keresztények, akik közt ott volt az, aki „nagyobb Salamonnal”, nem hittek neki. (Máté 12:41, 42.)

Vargha Gyuláné.

Az élettelen tárgyak gonoszsága.

Ki ne vette volna már észre, hogy az élettelen tárgyak mennyire összeesküsznek ellenünk. Már a reggeli öltözködésnél leszakad a ruhánkról a gomb, aztán kiáll az ajtóból egy kis szög s abba beléakad a kabátunk ujja és elszakad. Már meg a kulcsot nem találjuk, amelyre pedig okvetlenül szükségünk volna. S ez így megy egész nap. Én már az első jelzést észre veszem s így szólok magamban: „Vigyázz, hogy föl ne izzulj és ingerültté ne légy. Mert akkor minden rosszul sikerül.” A legköze-

lebbi lépés már imádkozásra indít: „Tarts kezeid közt, Uram Jézus, hogy haszontalan és botránkozató felindulásba ne essem, mellyel szégyent hozhatnék reád.” Mert ha így nem cselekszünk, akkor azok a kis bosszantások a fejünkre nőnek, támadásuk legyőz bennünket, kedvetlenekké és epésekké válunk s az ebédnél már bosszantjuk hozzánk tartozóinkat, akik nem tudják, hogy miért van ez, nem tudják, hogy az élettelen dolgokkal folytatott harcból mint legyőzöttek kerültünk elő.

Keller Sámuel.

Semmi sem nevetségesebb, mint mikor hívők nem türik el, hogy dorgálják őket, s nem tudják elszervenadni, hogy befeketítsék őket.

Aki még nem jutott el oda, hogy Isten Lelke minden haszontalan szóért megfeddje, az még nincs egészen rendben.